

ЦЕНТРАЛНА ИЗБИРАТЕЛНА КОМИСИЯ
ОБЩЕСТВЕН СЪВЕТ

ПРОТОКОЛ

№ 25

На 17 март 2015 г. се проведе заседание на Обществения съвет към Централната изборителна комисия при следния

Дневен ред:

1. Информация за реакцията на Централната изборителна комисия към отправеното от нас предложение за извършване на анализ на недействителните бюлетини в изборите за народни представители, произведени през м. октомври 2014 г.

2. Участие на Обществения съвет съвместно с ЦИК в среща с представители на ОССЕ на 24 март 2015 г.

3. Обсъждане на участие на Обществения съвет към ЦИК в работата на Комисията по взаимодействие с неправителствените организации и жалбите на гражданите към Четиридесет и трето Народно събрание.

4. Разни.

Присъстваха: Даниел Стоянов – председател, Асоциация за реинтеграция на осъдени лица; Антоанета Цонева – заместник-председател, Институт за развитие на публичната среда; Йорданка Бачева – заместник-председател, сдружение „Нова алтернатива”; Надежда Гологанова – Гражданска инициатива за свободни и демократични избори; Пройчо Караиванов – Българско сдружение за

честни избори и граждански права – Плевен; Сезгин Мехмед – фондация „Младежка толерантност”.

От Централната избирателна комисия присъстваха: Мария Мусорлиева – заместник-председател, Александър Андреев, Цветозар Томов, Росица Матева, Мария Бойкинова, Ерхан Чаушев, Таня Цанева – членове.

Заседанието бе открито в 14,10 ч. и председателствано от господин Даниел Стоянов – председател на Обществения съвет.

* * *

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Откривам заседанието. Виждам, че интересът е голям. Аз благодаря, че все пак отделихте от ценното си време да разгледате нашето предложение. Думата е свободна при нас, който иска, да заповяда.

АЛЕКСАНДЪР АНДРЕЕВ: Аз мисля, че няма нищо лошо в това, че в по-голям формат от Централната избирателна комисия участваме в заседанието. Господин Томов ще каже, но ние взехме решение към Централната избирателна комисия във връзка с вашето предложение да има една, да кажем, работна група в един формат, в който колегите, които заявиха желание, да участват. В тази връзка решихме, че е добре да присъстваме на вашето заседание.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Да кажа няколко думи. Да, както колегата Андреев каза, има протоколно решение на Централната избирателна комисия да се създаде работна група съвместно с Обществения съвет, която да помисли и да отправи предложение до Комисията относно методиката на едно такова проучване. Вероятно трябва да добавя, че в това протоколно решение Централната избирателна комисия прие по принцип уместността на предложението на Обществения съвет да се изследва този проблем.

Има два въпроса, по които нямаше консенсус в Комисията, и те налагат, поне според мен, общата идея на колегите да се създаде такава работна група. Каква да бъде извадката, тоест как да бъдат подбрани секциите, от които да се събира информация, и около това ... информация да се използва. Вие имате конкретни предложения, които, пак повтарям, не срещнаха консенсус в Комисията. Говоря в момента, донякъде, надявам се, коректно да възпроизвеждам становището на Комисията, ако не, някой от колегите ще ме поправи или допълни.

За мен смисълът на това събиране е наистина да видим кои са хората, които ще се ангажират. От страна на Централната избирателна комисия шест човека изразиха желание да се включат. И да се разберем за една работна среща, на която да обсъдим всички детайли, свързани с това методическо предложение за такова проучване. И ако постигнем съгласие вътре в работната група, да ги внесем в Централната избирателна комисия с нов доклад.

Общо взето, това е. Надявам се, колеги, че коректно възпроизведох смисъла и съдържанието на обсъждането в Комисията.

ЕРХАН ЧАУШЕВ: Става въпрос за социален проблем и той действително е социален в най-общия му смисъл, става въпрос за недействителността на бюлетините, който трябва да бъде изследван по някакъв си метод, начин и т.н. Аз съм съгласен, че има методологически проблеми и главните проблеми според мен, поне с такова впечатление останах от разискванията в залата, са методологически. В какъв смисъл са методологически? В смисъл, спорът се завихря около правното основание за отваряне на чувалите, което по същество представлява източникът ми за първичната информация. Кой ми е източникът за първичната информация? Съпоставянето на бюлетини, нанесени в някакъв протокол, от едни хора – ЦИК, Обществен съвет. И тогава източникът ми за първична информация става този протокол, който ще подлежи на последваща обработка по някакъв си начин.

Тук се завихри проблемът трябва ли да отваряме въобще чувалите. Тоест веднага възникна проблемът с източника на тъй наречената ми първична информация, която аз ще анализирам по някакви си количествени методи, пък ще правя едни други качествени евентуално изводи. И веднага пък следва пак методологичния проблем ние какво правим сега – пилотно изследване ли правим, описателно ли изследване правим, какво изследване правим? Или пък правим едно широко аналитично изследване. Защото ако правим пилотно, то просто трябва да даде някакви данни за общ ориентир пак да си решим някакъв си методологически проблем по същество, свързан с това в крайна сметка какво искам да реша.

Не можем да смесваме круши с ябълки. Ако е пилотно, ние трябва да бъдем малко по-въздържани да кажем кои са, видите ли, причините за този тип недействителност, която всички ние наблюдаваме. В този смисъл той е пряко свързан с това кой е носителят на този социален проблем – изборните комисии или пък гражданите, най-общо казано. Какво мерим и какво изследваме? Аз не мога да направя въобще пряка връзка между обучение и брой недействителни бюлетини, по простата причина че нямам данни, пък и не е това целта на целия този анализ.

В този смисъл беше и цялото ми изказване. Правя го само като въвеждане. Проблемите ни са методологически, а не въпрос на методика. Методиката ще излезе, ако просто си решил методологическите проблеми - в крайна сметка какво ще мерим. Защото се каза в зала да се изследват числовите данни от вече публикуваните протоколи. Това е единият способ. Но той е в методологическата част. Всичко останало вече ще стане производно.

Това – само като въведение.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Някой друг от гостите има ли да каже нещо? Господин Караиванов, заповядайте.

ПРОЙЧО КАРАИВАНОВ: Тук пред мен стои един, така да се каже, утвърден закон. Когато ние правихме Изборния кодекс, точно

този проблем, който вие засягате, ние подадохме четири закона, от които единият е одобрен. И тук Мая Манолова отговаря на нашето сдружение: „Използвам случая да ви информирам, че вашето предложение наблюдателите в секциите да имат възможност да участват в целия процес в деня на изборите от отварянето на секциите до предаването и на бюлетините на места за тяхното съхранение е залегнало в проекта.” Защо? Защото ние от 25 години наблюдаваме тези избори вече и когато стигне въпросът до районните изборителни комисии и общинските изборителни комисии: нямате право да влезете тук, нямате право да видите къде отиват. Изобщо ние нищо няхахме право. Благодарение на този закон вече имаме тази възможност да наблюдаваме. Даже ние имахме друга идея – да участваме директно в организирането на изборния процес, както си е в другите държави. Защото аз съм бил в Щатите и наблюдавах изборите в Чикаго и Хюстън и е точно така – неправителственият сектор е този, който по една или друга причина, да кажем 30-40% от хората, и няма да има такъв проблем, който сега ние обсъждаме тук.

Това е, което исках да кажа.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Ако ми позволите на мен да кажа нещо. Благодаря все пак, че имаме едно такова решение, че е необходим такъв анализ. Аз изказвам мнение на представители на целия Обществен съвет. Това, което сме предложили като методика, е това, което го говорим от октомври месец. Тоест от наша страна има едно изготвено писмено предложение как ние виждаме възможността за извършване на този анализ. Обсъждайки със заместник-председателите и другите членове на Обществения съвет след вашето решение, това, което мога да кажа, е: да, ние имаме нищо против, имаме хора, които искат да участват в тази работна група, но би било редно да видим вашето контрапредложение или вашите идеи и тогава да обсъждаме нещата. Ако бях разбрал правилно. Тоест не сега на тази среща ние да започнем да коментираме, това – да, това – не. Въпросът е, ако в Централната

избирателна комисия има някакво желание, има и хора, нека да има една обща гледна точка какво Централната избирателна комисия или членовете на тази работна група от Централната избирателна комисия виждат как да стане. Защото нашата идея беше и сме го написали в писмото, ние искаме този анализ да е съвместен.

Веднага мога да ви кажа, десктоп анализ рисърч само на данните по протоколите къде как са недействителните, ние вече сме го направили, но мога да ви кажа, че това не дава абсолютно никаква достоверна информация, не може да служи абсолютно за никакви изводи. Просто едни данни колко е общият брой на недействителните бюлетини, по кой член, как са разпределени за партии, в кои райони, нищо не ви дава. Имайте предвид, че тези 139 секции, които дадохме като примерен списък, това дори не са най-фрапантните случаи. Защото 11-те района, в които ние преглеждахме, при мен са списъците, са разделени от 10 до 20%, отделно от над 20%.

И пак повтарям, дали ние ще извъртим някакви числови данни и после ще си ги анализираме, за мен няма никакъв смисъл. Просто това потвърждава, че има някакъв проблем, нищо повече.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Има резон в такъв тип предложение. Вие сте направили едно предложение, което съдържа и методическа част, и обосновка на тази методическа част. В Комисията се появиха различни мнения относно него. Аз ще предложа процедурата колегите от Централната избирателна комисия, които сме изявили желание да работим в такава работна група, да се съберем първо ние и да видим можем ли да предложим като общ предмет на обсъждане алтернативно методическо предложение и след това да се съберем с ваши представители и да го обсъдим и него, както и вашето още веднъж и да видим можем ли да стигнем до някакво взаимно разбиране какво да внесем още веднъж в Комисията. Защото при всички положения, за да може да се проведе такова проучване, то трябва да бъде одобрено от Централната избирателна комисия. Правилно ли съм схванал, че това е подходът?

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Да, точно това е подходът и това ни е предложението.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Аз съм съгласен с такова предложение. Тоест преди да се съберем заедно с представители на Обществения съвет да сме готови с вариант проект за обсъждане, който да внесем на това общо събиране.

Ще си позволя да кажа, че най-безсмислено, независимо от това каква методика ще изберем, е данните от протоколите да бъдат внимателно анализирани и не се съмнявам, че сте го направили, но лично мен ме интересува примерно (аз мисля, че ще го свърша до една седмица) корелацията между вота за отделните партии и броя недействителните бюлетини по партии, вариативността на така отразените в протоколите недействителни бюлетини в зависимост от избирателната активност. Още един куп зависимости могат да се проверят и да потвърдят или отхвърлят някакви хипотези относно това на какво се дължат тези причини. Тази информация при всички положения е добре да бъде проучена. В крайна сметка, бихме могли да стъпим и на нея. Съгласен съм обаче, че тя няма да е достатъчна за пълноценен анализ.

Това е, което искам да добавя. Предполагам, че и колегите ще вземат отношение. Тогава наистина може би има смисъл да обсъдим след колко време да се съберем с ваши представители, когато ние сме готови с някакво алтернативно предложение.

РОСИЦА МАТЕВА: Аз само искам да припомня, че ако искате да разберете какво сме обсъждали и кой на какви позиции е, можете да гледате заседанието. Защото е излишно в момента да повтаряме и да припомним кой какви становища е изразил. Радвам се, че се установи това, което аз през цялото време говорех, че те са извършили този анализ на протоколите и че всъщност това, което се иска и се предлага, е да направим анализ, като отворим торбите и изследваме недействителните бюлетини. Така или иначе, аз пак ще кажа и смятам, че има основание в това, колегата Томов би трябвало да излезе от битността си на социолог, защото ние тук във връзка с

тази методика срещнахме неразбиране от страна на много от членовете на Комисията. Смятам и подкрепям вашето предложение, че трябва да изследваме само секциите, в които има огромен брой недействителни бюлетини. Защото трябва да видим на какво се дължат, правилно ли са обявени за недействителни и да вземем мерки при последващо обучение на комисиите, ако преценим, че това се дължи на лошо обучение, на лоша преценка кои са недействителни и кои не, за да можем в следващи избори да предприемем някакви действия, които да дадат отражение и да няма толкова недействителни бюлетини.

И в тази връзка, понеже бяха изразени становища, че предстоят избори и не е уместно да се извършват тези проверки и понеже аз съм от хората, които много държат все пак да го направим, ви предлагам да си дадем някакви по-кратки срокове, в които да вземем решение. Ако вие сте съгласни с нашето предложение да излъчите хора от Обществения съвет, които да участват в тази работна група, просто да се съберем и ние по-бързо, да решим какво ще правим, да се срещнем с вас и да излезем с някаво общо предложение пред Централната изборителна комисия. Защото времето си минава и колкото повече приближават следващите избори, ще има основание колегите да изразяват несъгласие да се отварят чувалите.

МАРИЯ БОЙКИНОВА: А може всъщност да вземем и Сърница, където броят на недействителните бюлетини за общински съветници, където има преференции, е значително по-голям отколкото в изборите за кмет. Тоест една от причините е референцията безспорно.

Относно това за отварянето на чувалите, ние действително можем да разберем сто процента дали са правилно отчетени като недействителни гласове, обаче едва ли можем да разберем истинските причини, както господин Чаушев каза, дали те се дължат на гражданите или на секционните изборителни комисии. Това няма как да го установим – дали това е протестен вот или дали това не е

направено умишлено примерно от член на секционната избирателна комисия. Тоест някои причини ние да отворим чувалите няма как да ги разберем, но сто процента можем да разберем дали правилно са отразени в протокола.

РОСИЦА МАТЕВА: Аз казах това във връзка с изразеното становище от колегата Томов по време на обсъжданията, че трябва да се отворят не само чувалите евентуално в секциите, в които има огромен брой недействителни бюлетини, а и други, в които всичко е нормално, за да се направи съпоставка. Затова го казвам.

А другото, което исках да кажа, е че, да, моето предложение е да изчакаме да мине и вторият тур в Сърница и ако вземем решение изобщо, да отворим и там чувалите. Защото там няма нито един недействителен глас, отчетен от тези избори за листа или за кандидат, всички са в общия куп на недействителни по други причини. Така че ще бъде интересно сега да видим какво се е случило там.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Бих искал все пак да аргументирам гледната си точка, че няма да бъде добре да се прави подбор от секции, в които има по-голям относителен дял недействителни бюлетини. Вижте, колеги, и това не е в амплото ми на социолог, така или иначе в резултат на такава проверка, както и да я извършим, ние ще можем да правим количествен анализ на данни, друго няма да можем да правим. Количествен анализ на данни означава да се използват статистически методи при обработката на информацията. Всички възможни статистически методи, които можем да използваме, за да анализираме една такава база данни, изискват да отговорим на въпроса дали има статистически значима връзка между данните, набрани от една извадка, и данните, които могат да бъдат набрани от една генерална съвкупност, включваща всички секции в страната. Ако ние подберем систематично, което в случая значи тенденциозно, само секции с висок процент недействителни бюлетини, ние няма да имаме никаква защитима

статистическа възможност да прехвърляме изводите, направени от секциите, които сме наблюдавали, върху изборния процес като цяло.

Това е основният ми аргумент. Ако ние желаем да проучваме причините за недействителност на вота на каквито и да са български избори, то следва да направим репрезентативна извадка, която да дава равен шанс на всеки български гражданин да попадне в нея независимо от броя недействителни бюлетини, който можем да намерим в една секция. При такава извадка ще попаднат в нея и секции, в които има много малък брой или никакъв брой недействителни бюлетини, ще попаднат и секции с висок брой. Тоест ние ще имаме целия микс от случаи, който е възникнал по време на изследването. Голямото предимство е защитимостта на тезата, че по този начин ние можем да правим изводи за изборния процес като цяло и на това се базира моето мнение, че това е подходът, който би следвало да използваме. Благодаря.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Мога ли да кажа нещо в заключение, защото мисля, че изпаднахме вече в детайли, едва ли не ще се скараме тук по някаква методика – това, което обикновено става. От наша страна още през м. декември, 2 декември, имаше едно решение на Обществения съвет, в което беше излъчена работна група, която да работи тази методика и която е готова да участва в работна група заедно с Централната избирателна комисия. Така че ние сме готови, ние членове имаме – тук тримата присъстващи плюс Таня Балова. Мисля, че са пет човека от нас, да не ги цитирам всичките. Тоест ние сме готови.

Нека да престанем с тези дискусии, ако искате. Ако имате някакво ваше обобщено виждане и да не е толкова изчистено по всички детайли, да се съберем в работна обстановка във възможно най-кратък срок, в смисъл, когато вие сте готови, но да избегнем вътрешното убеждение между различните членове на работните групи и да си изгубим времето. Това ми е моето предложение – някакво избистрено, почти единно становище от ваша страна.

АЛЕКСАНДЪР АНДРЕЕВ: Ако Централната изборителна комисия в пълния си състав имаше единно мнение, то нямаше да има работна група. Единно е мнението на Централната изборителна комисия, което взехме с протоколно решение и което колегата Томов представи, а вие можете да го видите онлайн, да, ние приемаме предложението да бъде анализиран въпросът с недействителните бюлетини. Дотук няма никакво несъвпадение.

Както колегата Чаушев каза, бяха изразени в Комисията различни мнения относно това, първо, за методологията и целите, които следва да се постигнат. Защото едните са насочени чисто към социологическо изследване, а другите са с цел Централната изборителна комисия да придобие някакъв анализ, резултати, изводи по отношение на това защо се е получило явлението недействителни бюлетини, тоест кои са причините, които биха могли да бъдат изтъкнати, с оглед подобряване работата на органите, които участват в Изборния кодекс и преди всичко секционните изборителни комисии. Тъй като, оставяйки настрана това, което колегата Бойкинова каза, а именно умишлено, дали пък това е тенденция на изборителите, умишлено отчитане по определен начин или пък някакъв бойкот от страна на изборителите, това са различни първопричини, които са довели до недействителни бюлетини. Но дали правилно са отчетени, това е друг въпрос.

И тук възникна необходимостта ние да образуваме тази работна група. Целта е ние да оформим единно мнение, защото ако вие сте единни, аз за себе си лично не бих могъл да кажа, че съм докрай обоснован с оглед и тезата на колегата Томов, а именно защо точно само тези 139, тъй като вие сте видели, че има прекалено висок недействителни бюлетини. Но в подкрепа на колегата Томов, защо това изследване да не обхване и такива секции, при които няма такъв висок процент?

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Да допълня. Това беше примерен списък, който да илюстрира проблема. Никога не е казвано, че точно тези 139 секции трябва да бъдат отворени. Така че

първата стъпка - че е необходимо да има анализ е постигната. Сега отиваме на втората стъпка, тя е по-трудната. Но пак повтарям, знаем, че не може да има едно-единно мнение в Централната изборителна комисия, затова казах, да има някакво еднакво близо виждане.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: За една седмица работната група ще създаде единен проект – можем ли, колеги? Да. И след това да се срещнем с вас.

ЙОРДАНКА БАЧЕВА: Искам и аз да кажа нещо. Аз много внимателно няколко пъти изгледах вашите заседания, слушах ги даже до късно снощи, за да се убедя, че действително това, което е предложил Общественият съвет, е едно искане с цел представяне пред гражданите на прозрачността, демократичността и честността в изборния процес. Основната цел, която сме целели всички ние присъстващи тук и другите членове, е да видим причината за тази недействителност. Не да прегледаме протоколите – това, което ние извършихме, във всеки протокол на общинска изборителна комисия сме влизали, в протокола на Централната изборителна комисия, на районните изборителни комисии. И всички тези данни, които са дадени като обобщение в нашия доклад, са представени точно от тези документи. Нашата цел е бюлетината Хикс в Десета секция на Благоевград има 70% недействителни бюлетини. В тези 70% каква е причината за тази бюлетина – дали е празна, дали малко е отишло от химикалчето надолу от обозначеното или има неволно направена дракотина на листа, да не изреждам от Изборния кодекс причините, които водят до обявяване на недействителност на бюлетината. И смятахме, че именно тази прозрачност и това нещо може да се постигне, като се отворят чувалите и се видят самите документи, без това да окаже върху вота на изборителя, върху резултата от изборите. Просто да се види причината. И като господин Андреев каза, това да бъде повод за обръщане на по-голямо внимание към членовете на Централната изборителна комисия, към членовете на районните изборителни комисии, на секционните изборителни комисии, когато се извършва преброяването на резултатите от

изборите, отразяването им в протоколите и предаването им нагоре, за да се стигне до гражданите за тази прозрачност, която всички ние желаем.

ПРОЙЧО КАРАИВАНОВ: В Четиридесет и второто Народно събрание, където се прие, имаме една покана от Конституционния съд във връзка с 96 народни представители от Четиридесет и второто Народно събрание за оспорване на законността на изборите за народни представители, както и препис от определението на съда от 29/2013 г. Дава ви се възможност в седемдневен срок, считано от получаването на настоящото писмо, да представите писмено становище по делото.

Казвам това, това ни е изпратено от Конституционния съд, да удостоверим ние дали Костинбродската история е чиста или е подведена, или манипулирана и т.н. Ние стигнахме до всякъде, стигнахме до медии, стигнахме и до нашите разсъждения, единствено отговорено беше, че е направено в деня за размисъл. Оттам нататък ние бяхме дотам – нито ни пуснаха във фабриката, да видим, защото аз лично съм ходил, да видим аджеба бюлетините такива ли са, не са ли такива, за какво става въпрос изобщо, дали те са дефектни или не са дефектни. И в края на краищата какво стана? Тези, които пратихме там, точно как и за какво не можем да дадем становище и станахме за смях, защото не можахме да стигнем до самата истина.

Господин Томов е много прав, не трябва да има избирателна секция, която да се проверява за недействителни бюлетини. Защото тогава вече авторитетът на този наш Обществен съвет ще отиде на кино, не се знае кой къде и как може да говори по този въпрос. Но би било хубаво да помислим, лично ние – Българското сдружение за честни избори и граждански права не сме съгласни, по простата причина, че много неща минаха вече. Толкова вода изтече, че просто не виждам как всичко това нещо може да се провери.

Това е моето мнение.

АЛЕКСАНДЪР АНДРЕЕВ: Това какво означава? Да разбираме, че и в Обществения съвет има нагласа да няма такава проверка?

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Както вие сте колективен орган и няма единно мнение, така и при нас има различни мнения. С една малка разлика, че нашите решения се взимат с 50% от присъстващите по нашия правилник. Но уважаваме индивидуалното мнение на всички. Така че няма проблем.

Аз благодаря за участието. Разбрахме се, нека да го направим това нещо в най-кратки срокове и да продължаваме напред. Нашата група е готова, когато кажете, ще дойде. Ако имате нужда от методологическа подкрепа по време на споровете между вас, също сме готови да участваме.

ЕРХАН ЧАУШЕВ: В крайна сметка двете множества тъй или иначе ще се пресекат някъде, да гледаме да се пресекат добре и на ползу рода, както се казва. Направихме крачката, сега явно ние трябва да направим някакъв проект, остава и още една стъпка - Централната избирателна комисия да го приеме. Това е малко сложно, затова малко оптимистично ми се видя това за другата седмица. Но, както и да е, все едно, ще се пресекат някъде множествата.

Една молба, когато ние се събираме, а вие казахте, че сте правили анализ в целия масив на секционни протоколи, ако може да го видим все пак, защото могат да излязат наистина, както каза господин Томов, важни корелации.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Анализът, който излезе, е този документ, който имате. При нас отделно има всички извадени от 11 района файлове. Аз ги имам в екселски формат разделени от 10 до 20% и от 20% нагоре по секции. Това мога да ви го пратя. Това е суровият материал и мога да ви изпратя веднага.

ЕРХАН ЧАУШЕВ: Добре е да го видим като първоначална стъпка.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Но имайте предвид, че понеже всяка организация си го беше правила, както ѝ е удобно, те са просто в различни формати. Иначе никакъв проблем няма, ще ги изпратя на пощата на Красимира Манолова и тя ще ви ги предаде.

Благодаря ви за участието! Продължаваме заседанието.

Точка 2. Участие на Обществения съвет съвместно с ЦИК в среща с представители на ОССЕ на 24 март 2015 г.

ТАНЯ ЦАНЕВА: Колеги, предполагам, че сте получили покана от ОССЕ, ние дадохме вашите координати на представителя на ОССЕ. На 24 март от 14 ч. тук в помещенията на Централната изборителна комисия ще се проведе среща с представители на ОССЕ и неправителствени структури. Ние ги информирахме, че всъщност неправителствена структура е и Общественият съвет, затова и ще се обърнат към вас с покана. Казаха, че и някакви експерти ще изпратят още. Защо поканата не е от Централната изборителна комисия, а от ОССЕ? Защото ние сме домакин, а те са организатори на тази среща.

На тази среща ще се обсъжда окончателният доклад на ОССЕ за изборите през октомври 2014 г. като по-голям панел. И като втори по-малък панел – машинното гласуване.

Така че аз ще имам грижата да се свържа с техния представител да разбере защо поканите още не са дошли до вас, при всички положения ще задействам. Но като цяло 24 март, 14 часа тук.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Тоест да разбирам, че сме поканени на 24 март от 14 ч. тук на среща с ОССЕ.

Точка 3. Обсъждане на участие на Обществения съвет към ЦИК в работата на Комисията по взаимодействие с неправителствените организации и жалбите на гражданите към Четиридесет и трето Народно събрание.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Колеги, идеята е да обмислим някакво взаимодействие с комисиите на Народното събрание. Разсъждавайки от наша гледна точка, ние имаме интерес за взаимодействие с две комисии – едната е Комисията по правни

въпроси на Народното събрание, а другата е Комисията по взаимодействие с неправителствените организации и жалбите на гражданите.

Имам две идеи, просто исках да ги поставя на вашето внимание и да обсъдим общо как да действаме. Едната е да изпратим на тези две комисии информационно писмо, че съществуваме и че заявяваме желание да участваме в тяхната работа или заседания при обсъждане на законопроекти, които са свързани с изборния процес. И може би, ако сме съгласни, евентуално участието на неправителствените организации и гражданските организации в управлението на обществото.

Това е единият подход. Да напишем едно информационно писмо на тези две комисии.

Другият подход е, ако има съгласие, ние като представителното тяло на Обществения съвет да поискаме една лична среща с председателите на тези комисии и носейки това писмо, да се идентифицираме. Това не е спешна работа, поставям го на вашето внимание. Мисля, че преди да решим какво да правим в тази насока, трябва да имаме някакво решение на Обществения съвет.

Имате думата за становища и мнения.

ПРОЙЧО КАРАИВАНОВ: Мога ли да кажа нещо? Преди пет дена бяхме тук около 90 неправителствени организации. Преди това сме имали други срещи в Северна и Южна България. На тази среща присъства Мария Тенчева, Комисията по взаимодействие с неправителствените организации и жалбите на гражданите. Казах ѝ, че сме към Обществения съвет към Централната изборителна комисия и т.н. и тя каза, че очаква една такава среща, такава каквато беше тук в „Принцес”. Мога да ви дам даже телефона ѝ да си го запишете. Те имат такава готовност.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Аз искам официално да приемам всичко, защото в момента аз съм председател, но след два месеца може да не съм аз и тези неща трябва да останат официално.

Това институционално взаимодействие трябва да върви с входящи номера.

ПРОЙЧО КАРАИВАНОВ: Хубаво е да направим такава връзка с госпожата, защото тя е тази, която може да помогне с много неща. Дори ако трябва, да направим един проект.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: В момента не обсъждаме нищо, просто го поставям на вашето внимание и на следващото заседание взимаме решението. Засега има едно утвърдено настроение, че трябва да направим институционални стъпки на взаимодействие.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Само да отворя една скоба, малко е извън това, което се обсъжда. Гледам анализа на нашия офис на резултатите в Сърница. Ами не е вярно, че няма недействителни бюлетини за съветници там, 16% са недействителните бюлетини. И за кмет има, и за съветници има недействителни бюлетини. Това не е малко. Всъщност там са нещата, защото там са квадратчетата, там са кръгчетата, там са предпоченциите. Интегралната бюлетина за кмет всички знаем как изглежда, там се бележи точно срещу името. Тоест изследването практически засяга именно този начин на гласуване. Както се избират в 2014 г., по същия начин се избират с малки разлики в методологията при отчитането, но иначе технологията е същата, депутати. Тези 16% са 488 гласа от две хиляди действителни. Казвам го, защото имаше бележка, че няма недействителни бюлетини. Това не е вярно. Тази сутрин, когато проверявах, още протоколите не бяха качени и затова не можех да взема отношение, но сега виждам, че не е така. Така че, колеги, всяко усилие има смисъл. Аз например се надявах в Сърница сега нещата да са по-добре отколкото преди, по простата причина че това са пет секции. Пет секции могат да се покрият и със застъпници, и с наблюдатели, и с какво ли не. Те биха могли да дадат повече информация защо има недействителни бюлетини. Партиите са много по-малък брой, бюлетината изглежда по-семпло и въпреки това – пак същото.

Ние ще направим анализ на резултата сега, ще го сравним с резултатите на петте секции от парламентарните избори, ако не са си променили границите. Но вие казвате, че не са се променили границите. Това също е интересно – да стане ясно какво е било в тези пет секции в 2014 г. на парламентарните избори и какво е сега, има ли изобщо някаква промяна в резултата. Разбира се, това е различен вид избори, но все пак е някаква изходна точка, особено пък щом границите са запазени. И може би ще се опитаме и някаква публикация да направим по темата, защото в момента пак гледам, че се атакува преференцията, в „Стандарт” има публикация.

Всъщност нашето общо усилие е в посока преференцията да се запази, затова искаме и този анализ, за да не се позовават без релевантни доказателства политиците на това, че всъщност преференцията е причината, за да има толкова висок недействителен вот. За да бъде това потвърдено или опровергано, трябва да има някакви доказателства и те могат да бъдат постигнати само по емпиричен път.

Извинявам се, че се отклоних и взех думата толкова късно, но току-що видях данните.

Що се отнася до Обществения съвет, да, разбира се, според мен има резон ние да имаме комуникация с комисиите, само че там членуват отделни организации. Не знам ние като Обществения съвет някакво представителство ли ще имаме, няма ли да имаме, а и не знам докъде е стигнал самият процес по конституирането на този обществен съвет. Ако знаете повече, ще бъде интересно.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: До никъде не е стигнал. Има неправителствени организации, членове на Обществения съвет, които са кандидатствали да вземат участие в обществения съвет към тази организация. Знаем за ГИСДИ и Института за социална интеграция. Всяка организация си има собствено направление и поле на действие, собствен дневен ред, който си следва, а дневният ред на Обществения съвет е свързан с изборното законодателство и права на гражданите в областта на изборите. Затова идеята ми беше

официално към тези две комисии да се афишираме, да поддържаме връзка и да участваме само по нашата тема. А иначе всяка една организация може да участва. Ние можем да упълномощим когото искаме от нас да отиде да представлява в определено заседание по наша конкретна тема. Но първоначално да изградим контакта и те да знаят, че ние съществуваме.

В точка Разни предлагам на вашето внимание следното решение за обсъждане – кога ще е следващото ни заседание и второ, докато не влезем в боен режим, не сте ли съгласни да се разберем принципно, че всеки втори вторник от месеца по принцип имаме заседание. Да го пусна това на имейла и да се знае, че принципно всеки втори вторник от месеца от 14 ч. ние имаме заседание на Обществения съвет, за да може всеки да си планира времето. Разбира се, ако стане нещо извънредно, това е друга тема.

Това е, колеги. Закривам официалната част на заседанието.

(Закрито в 15 ч.)

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

Даниел Стоянов

Стенограф:

Стойка Белова